

Χαίρε, ω φιλότατη Συρία!

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΑΡΧΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΝΟΡΑΜΑ

Παράλληλες εκδηλώσεις που συμπληρώνουν και προεκτείνουν την Έκθεση «Χαίρε, ω φιλότατη Συρία! Πολιτιστικό οδοιπορικό με φωτογραφίες του Θεόφιλου Προδρόμου σε έναν κόσμο οριστικά χαμένο»

η οποία παρουσιάζεται στο Πολιτιστικό Κέντρο Θεσσαλονίκης,
Βίλα Καπαντζή (7 Φεβρουαρίου – 19 Απριλίου 2015)

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ την Τετάρτη 11/3 και την Πέμπτη 12/3/2015

Η μετάβαση από την Ύστερη Αρχαιότητα στην Ισλαμική εποχή,
Συρία 7ος – 9ος αιώνας

Ομιλήτρια η ιστορικός της τέχνης
Άννα Μπαλλιάν, Μουσείο Μπενάκη

Η μελέτη της τέχνης των δύο πρώτων ισλαμικών αιώνων πυροδοτήθηκε στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα με την ανακάλυψη και δημοσίευση μερικών εξαιρετικά σημαντικών μνημείων που, τότε όπως και τώρα, είχαν διατηρηθεί και διασωθεί, κάποια σχεδόν ανέπαφα. Πρόκειται για τον Τρούλο του Βράχου, το Τζαμί της Δαμασκού, το λουτρικό συγκρότημα της Qusayr Amra και την πρόσοψη του ανακτορικού κάστρου της Mshatta. Τα μνημεία αυτά βρίσκονται στην ευρύτερη Συρία, ή *Bilad al-Sham*, όπως ήταν γνωστή στον αραβόφωνο κόσμο. Στις αρχές του περασμένου αιώνα, όταν οι πρωτοπόροι ταξιδιώτες και μελετητές θέτουν τις βάσεις του νέου τότε κλάδου της ισλαμικής αρχαιολογίας και τέχνης, επικεντρώνονται σε αυτά τα πρώιμα ισλαμικά μνημεία, ουσιαστικά ανιχνεύοντας τη διαδικασία μεταστροφής και μετάβασης των επαρχιών της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας από την Ύστερη Αρχαιότητα στην Ισλαμική εποχή.

Θα επικεντρωθούμε κυρίως σε δύο ζητήματα που προσφέρουν ευρύ πεδίο ανάλυσης και ερμηνείας.

- Θα ανατρέξουμε στις κυρίαρχες τάσεις της έρευνας του 20ου αιώνα για την επικράτηση του Ισλάμ και τη γένεση της ισλαμικής τέχνης. Οι θεωρίες κυμαίνονται από τη καταστροφική εισβολή στην αόρατη κατάκτηση και από τη δουλική και αποτυχημένη απομίμηση της κλασικής τέχνης στη δοξολογία του πνεύματος της αραβικής ερήμου.

- Θα σταχυολογήσουμε εικόνες της ηγεμονικής ζωής και του υλικού πολιτισμού. Η ομαγιαδική τέχνη της Συρίας έχει αναλυθεί και ερμηνευτεί διεξοδικά με βάση τις πολλές και σαγηνευτικές σχέσεις και τους παραλληλισμούς με την τέχνη της Ύστερης Αρχαιότητας – του Βυζαντίου, του Σασανιδικού Ιράν και της προϊσλαμικής Αραβίας. Ωστόσο, εξίσου διαφωτιστικό είναι το φαινόμενο της συνέχειας της ομαγιαδικής τέχνης με την τέχνη της Βαγδάτης του 9ου αιώνα, διότι αποκαλύπτει ότι οι ασυνέχειες δεν είναι τόσο απόλυτες όσο νομίζαμε και όσο ήθελαν να μας κάνουν να πιστέψουμε οι διάδοχοι των Ομαγιαδών.

Την Τετάρτη 11/3/2015, ώρα 19:15-21:00. Στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, αμφιθέατρο «Στέφανος Δραγούμης» (Λεωφόρος Στρατού 2)

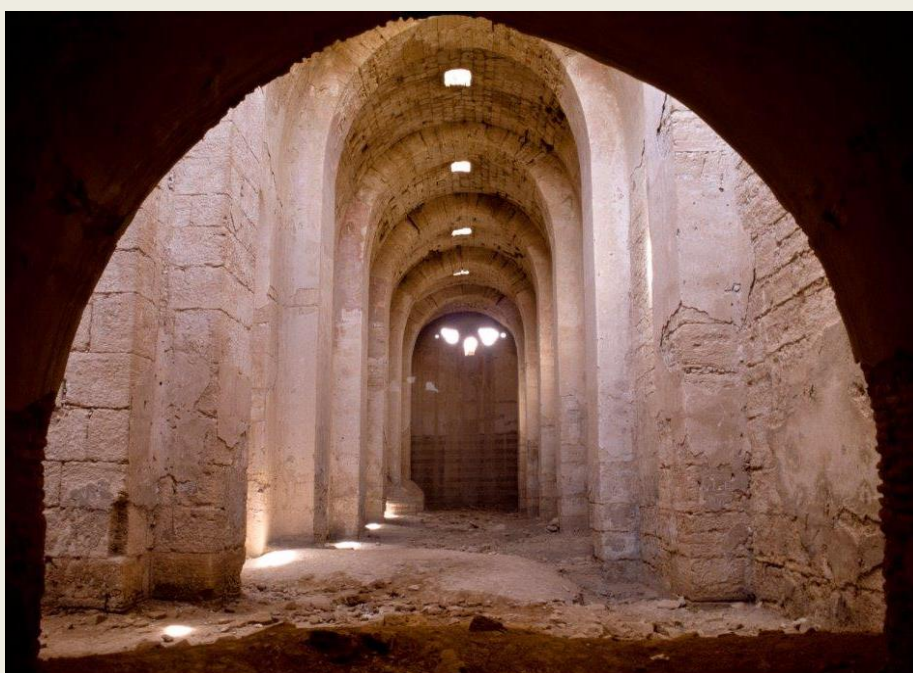
**Χριστιανική Αρχαιολογία στη Συρία:
από τους περιηγητές ως τον 21ο αιώνα**

**Ομιλητής ο Αναστάσιος Τάντσης, λέκτορας Βυζαντινής Αρχαιολογίας,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ**

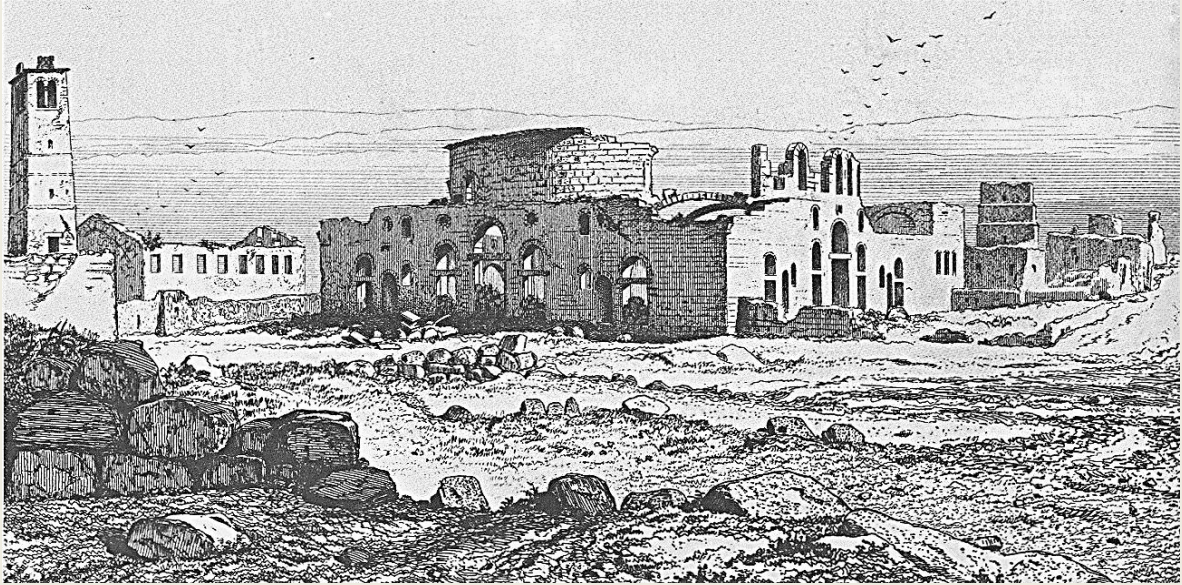
Η Συρία αποτελεί περιοχή της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας στην οποία η Χριστιανική Τέχνη και κυρίως η Αρχιτεκτονική άφησαν μια πλούσια παρακαταθήκη. Η μελέτη των καταλοίπων της εποχής αυτής, για χρόνια ενσωματωμένη στη γενική ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης και Αρχιτεκτονικής, αποκτά με όλο και μεγαλύτερη ευκρίνεια τη θέση της ως μια ιδιαίτερη περίπτωση στο πλαίσιο ενός γενικού φαινομένου: την ένταξη του Χριστιανισμού στην όψιμη ρωμαϊκή κοινωνία. Παραμένει όμως ένα πεδίο επιστημονικής έρευνας με πολλά ερωτηματικά ακόμη αναπάντητα, η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί μια φρέσκια ματιά. Η διάλεξη θα εστιάσει στις εδραιωμένες αντιλήψεις για τη Χριστιανική Αρχιτεκτονική της Συρίας και τη διερεύνηση νέων ερωτημάτων που τίθενται από τη σύγχρονη έρευνα.

**Την Πέμπτη 12/3/2015, ώρα 19:15-21:00. Στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ (Τσιμισκή 11)
Παράκληση: ελάτε λίγο πιο νωρίς για να εξασφαλίσετε θέση**

Σεργιούπολις /
Ρουσάφα (Β.
Συρία).

Οι κινστέρνες
(δεξαμενές)
στην προσκυ-
νηματική πόλη
που έχτισε ο
Ιουστινιανός
σε μικρή
απόσταση από
τον Ευφράτη

Βόστρα / Μπόζρα, μέσα του 19ου αι. Τα ερείπια του μητροπολιτικού ναού των Βόστρων που χτίστηκε το 511-12 κι ήταν αφιερωμένος στους αγίους Σέργιο, Βάκχο και Λεόντιο. Νότια Συρία – σύνορα με τη σύγχρονη Ιορδανία.

**Κάθε Κυριακή πρωί στις 11.00
υπάρχει ξενάγηση για το κοινό στη Βίλα Καπαντζή**

ΜΙΕΤ, ΑΠΑΝ, ΜΒΠ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΒΙΛΑ ΚΑΠΑΝΤΖΗ • Λεωφ. Βασιλίσσης Όλγας 108
ταχ.δνση: Τ.Θ. 50742, 540 14 Θεσσαλονίκης 22
τηλ. 2310 295170 • 2310 295171 • φαξ 2310 295276
mietthe2@otenet.gr
www.miet.gr • www.miettsimiski11.blogspot.com

Α Ρ Χ Ε Ι Ο
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΝΟΡΑΜΑ
E-mail: info@apan.gr Web site: www.apan.gr

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ